

Salatusta ilmoitettuun

”Yöllisessä näyssä salaisuus ilmoitettiin Danielille. Hän kiitti taivaan Jumalaa ja sanoi: – Olkoon Jumalan nimi kiitetty ajasta aikaan, sillä yksin hänen on viisaus ja voima.” (Dan. 2:19–20, VKR.)

Avaintekstit:

Dan. 2:1–16;
Ap. t. 17:28;
Dan. 2:17–49;
Ps. 138;
Joh. 15:5;
5. Moos. 32:4;
1. Piet. 2:4.

Grönlantia ympäröiviltä vesiltä löytyy monen kokoisia jäävuoria. Joskus pienemmät jäälautat liikkuvat yhteen suuntaan, kun taas isommat jäävuoret liikkuvat toiseen suuntaan. Tämä johtuu siitä, että pintatuulet liikuttelevat pieniä lauttoja, kun taas suuremmat jäämassat liikkuvat meren syvien virtausten mukana. Kun tarkastelemme kansojen nousua ja tuhoa historian saatossa voimme soveltaa niihin tätä vertausta pintatuulista ja syvistä merivirroista. Tuulet edustavat kaikkea muuttuvaa ja ennakoimatonta, kuten ihmisten tahtoa. Näiden sinne tänne tempovien myrskytuulten kanssa samaan aikaan vaikuttaa kuitenkin myös toinen voima, joka on vielä vahvempi ja jota voidaan verrata merivirtoihin. Tuo voima on Jumalan viisaat ja yliveritset suunnitelmat, jotka etenevät hänen tahtonsa mukaan. Kuten Ellen G. White on sanonut: ”Kuten tähdet järkkymättä kiertävät niille määrättyjä suuria ratojaan, niin eivät myöskään Jumalan suunnitelmat tiedä kiireestä tai viivyttelystä.” (4AO 22.) Vaikka kansojen, ideologioiden ja poliittisten puolueiden nousu ja tuho vaikuttaa olevan täysin ihmisten oikkujen varassa, Danielin kirjan toinen luku osoittaa, että todellisuudessa taivaan Jumala ohjaa ihmiskunnan historiaa aivan sen suureen loppuhuipentumaan asti.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 18.1.2020

JUMALAN LÄSNÄOLO

Lue Dan. 2:1-16. Millainen kriisi kohtaa heprealaisia sen unen tähden, jonka Herra antaa kuninkaalle?

Uniin suhtauduttiin vakavasti muinaisessa maailmassa. Kun uni vaikutti pahaenteiseltä, sitä pidettiin uhkaavan tuhon merkinä. On siis ymmärrettävää, miksi Nebukadnessar tuli levottomaksi unestaan, joka tuntui entistäkin pahaenteisemmältä siksi, ettei hän kyennyt enää muistamaan sitä. Babylonian viisaat uskoivat jumalien pystyvän paljastamaan unien selitykset, mutta tässä tapauksessa asiantuntijatkaan eivät voi mitään, sillä kuningas on unohtanut unensa. Jos unen sisältö vain kerrottaisiin heille, he kyllä keksisivät kuninkaalle mieluisan selityksen. Kun unienselittäjät eivät pysty kertomaan kuninkaalle tämän unen sisältöä, he joutuvat myöntämään, että kuninkaan kysymykseen ”voisivat vastata vain jumalat, jotka eivät asusta kuolevaisten parissa” (Dan. 2:11).

Turhautuneena kuningas määrää kaikki Babylonian viisaat tapettaviksi. Tällainen julmuus ei ollut muinaisessa maailmassa tavatonta. Historialliset lähteet todistavat, että salaliiton takia Dareios I teloitti kaikki tietäjänsä ja Kserkses tapatti in-sinöörit, jotka olivat rakentaneet sillan, joka romahti. Kun Nebukadnessar antaa määräyksensä, Daniel ystävineen on juuri saanut opintonsa suoritettua ja heidät on otettu kuninkaan asiantuntijajoukkoon. Kuninkaan antama tappouhkaus koskee myös heitä. Alkukielestä voi päätellä, että tappaminen alkaa heti, ja Daniel ja hänen ystävänsä teloitetaan seuraavaksi. Daniel puhuttelee kuitenkin ”viisaasti ja taitavasti Arjokia” (Dan. 2:14), jonka on määrä toteuttaa teloitukset. Daniel pyytää kuninkaalta aikaa unen arvoituksen ratkaisemiseen. Vaikka kuningas on syyttänyt tietäjiään siitä, että nämä yrittävät pelata lisää aikaa, hän viipymättä myöntää Danielille tämän pyytämän ajan. Daniel on samaa mieltä tietäjien kanssa siitä, ettei kukaan ihminen voi ratkaista tällaista arvoitusta, mutta hän tuntee Jumalan, joka voi paljastaa sekä unen sisällön että sen merkityksen.

Teologit puhuvat Jumalan läsnäolosta, jossa tämä luomakunnastaan erillisenä olentona on silti läsnä kaikessa sen toiminnassa. Mitä se, että Jumala antaa Nebukadnessarille unen, opettaa meille siitä, kuinka lähellä Jumala voi olla meitä? (Ks. myös Ap. t. 17:28.)

RUKOUS

Daniel pyytää heti kolmea ystäväänsä kanssaan rukoukseen. Hän selittää, että heidät tapetaan, jos Jumala ei anna heille tietoa onesta. Aina kun kohtaamme suuria haasteita, meidänkin tulisi tajuta, että Jumalamme on kyllin suuri ratkaisemaan jopa mahdottomilta näyttävät ongelmat.

Lue Dan. 2:17-23. Tässä esitetään kahdenlaisia rukouksia. Millaisia?

Luvussa mainitaan kaksi erityyppistä rukousta. Ensimmäinen on anomusrukous, jossa Daniel pyytää Jumalaa paljastamaan unen sisällön ja sen merkityksen (Dan. 2:17-19). Emme tiedä rukouksen sanoja, mutta meille kerrotaan, että Daniel ja hänen ystävänsä pyytävät, että "taivaan Jumala olisi armollinen ja ilmaisisi tuon salaisuuden, niin etteivät he tuhoutuisi yhdessä toisten Babylonian viisaiden kanssa" (Dan. 2:18). Kun he rukoilevat, Jumala vastaa heidän pyyntöönsä ja paljastaa kuninkaan unen sisällön ja merkityksen. Voimme olla levollisella mielellä, sillä aina kun pyydämme taivaan Jumalaa olemaan meille armollinen, rukouksemme kuullaan, vaikka emme saisi yhtä dramaattista vastausta kuin tässä, sillä Danielin Jumala on meidänkin Jumalamme.

Saatuana Jumalalta vastauksen pyyntöönsä Daniel ja hänen ystävänsä puhkeavat kiitos- ja ylistysrukoukseen. He ylistävät Jumalaa siitä, että tämä on viisauden lähde ja että tämä hallitsee niin luontoa kuin poliittista historiaakin. Voimme oppia tästä tärkeän läksyn. Rukoilemme ja anomme Jumalalta monia asioita, mutta kuinka usein ylistämme ja kiitämme häntä siitä, että hän vastaa rukouksiimme? Kertomus Jeesuksesta ja kymmenestä spitaalisesta tarjoaa osuvan kuvauksen ihmisten kiittämättömyydestä. Kymmenestä parantuneesta vain yksi palaa takaisin "ylistämään Jumalaa" (Luuk. 17:18). Danielin tapa reagoida muistuttaa meitä siitä, miten tärkeää kiittäminen ja ylistäminen on. Lisäksi se paljastaa Jumalamme luonteen. Kun rukoilemme Jumalaa, voimme luottaa siihen, että hän toimii parhaaksemme. Niinpä meidän tulisi aina ylistää ja kiittää häntä.

Lue Ps. 138. Mitä opimme tästä kiitosrukouksesta, joka ohjaa meitä olemaan kiitollisia Jumalalle olosuhteistamme huolimatta?

**KUVA-
PATSAS,
OSA 1**

Lue Dan. 2:24-30. Daniel sanoo tässä jotakin sellaista, mikä meidän on aina tärkeää muistaa. Mitä hän sanoo? (Katso myös Joh. 15:5.)

Rukousvastauksena Jumala paljastaa unen sisällön ja merkityksen. Daniel ei epäröi kertoa kuninkaalle, että arvoituksen ratkaisu tulee taivaan Jumalalta. Ennen kuin Daniel kertoo unen sisällön ja merkityksen hän mainitsee, millaisia ajatuksia ja huolia kuninkaalla oli ollut tämän maatessa unetomana vuoteellaan. Tämä tilannetieto korostaa entisestään sanoman uskottavuutta, sillä vain jollakin yliluonnollisella tavalla Daniel on voinut saada tällaista vain kuninkaalla ollutta tietoa. Danielin jatkaessa unen sisällön kertomista hän ottaa riskin uuden kriisin syntymisestä, sillä uni ei välttämättä ole mikään hyvä uutinen Nebukadnessarille.

Lue Dan. 2:31-49. Mitä uni kertoo Nebukadnessarin valtakunnan kohtalosta?

Unessa esiintyy suuri kuvapatsas, jonka pää on ”puhdasta kultaa, rinta ja käsivarret hopeaa, vatsa ja reidet pronssia, sääret rautaa, jalat osaksi rautaa, osaksi savea” (Dan. 2:32, 33.) Lopussa kivi ”osui patsaan jalkoihin” (Dan. 2:34) ja mursi koko patsaan, jonka murennet lensivät pois kuin ruumenet tuulessa. Daniel selittää eri metallien kuvaavan peräkkäisiä valtakuntia, jotka ottavat aina edellisen paikan historian kullussa. Nebukadnessarille viesti on selvä: Babylonia kaikessa voimassaan ja loistossaan on vain ohimenevä valtakunta, jonka paikan jokin toinen valtakunta ottaa. Ja valtakunta seuraa toistaan, kunnes tulee luonteeltaan täysin erilainen valtakunta, joka ottaa kaikkien edellisten paikan: Jumalan ikuisen valtakunta.

**Katso, kuinka ohikiitäviä ja hetkellisiä kaikki ihmisten aikaansaannokset ovat. Mitä tämä opettaa siitä suu-
resta toivosta, joka meillä on Jeesuksessa, ja ainoastaan hänessä? (Ks. Joh. 6:54; 2. Kor. 4:18.)**

KUVA- PATSA, OSA 2

Lue uudelleen uni ja sen selitys (Dan. 2:31-49). Mitä opimme Jumalan kyvystä tietää maailmanhistorian kulku etukäteen?

Unessa välitetty profetia tarjoaa yleiskuvauksen, jota voimme käyttää myös mittapuuna tutkiessamme luonteeltaan yksityiskohtaisempia Danielin kirjan lukuja - lukuja 7, 8 ja 11. Danielin kirjan toisen luvun profetia ei ole ehdollinen. Se on apokalyptinen profetia: ennustus siitä, minkä Jumala on ennalta nähnyt ja minkä hän tulee toteuttamaan.

1. Kultainen pää edustaa Babyloniaa (626-539 eKr.). Mikään muu metalli ei olisi voinut paremmin kuvata Babylonian valtakunnan mahtia ja rikkautta. Raamattu kutsuu sitä kultamaljaksi Herran kädessä (Jer. 51:7; vrt. Ilm. 18:16). Historiankirjoittaja Herodotos kertoo, että kaupunki oli runsaasti kullalla koristeltu.

2. Hopeinen rinta ja käsivarret edustavat Meediaa ja Persiaa (539-331 eKr.). Hopea on kultaa vähempiarvoista, samoin Meedia ja Persia ei koskaan saavuttanut Babylonian loistoa. Hopea sopii persialaisten symboliksi myös siksi, että he käyttivät sitä maksuvälineenä verotuksessaan.

3. Pronssinen vatsa ja reidet symboloivat Kreikkaa (331-168 eKr.). Hes. 27:13 alkuteksti sanoo kreikkalaisten käyttäneen pronssia maksuvälineenä. Kreikkalaisotilaat tunnettiin pronssisista haarniskoistaan, kypäristään, kilvistään ja taistelukirveistään. Herodotos kertoo, että Egyptin hallitsija Psametik I piti maahan tunkeutuvia kreikkalaisia erään oraakkelin profetian toteutumisenä. Oraakkeli oli ennustanut pronssisten miesten tulevan mereltä.

4. Rautaiset jalat edustavat Roomaa (168 eKr.-476 jKr.). Rauta edusti Rooman valtakunnan murskaavaa mahtia, joka kesti pidempään kuin yksikään aiemmista valtakunnista.

5. Jalat osaksi rautaa osaksi savea edustavat jakaantunutta Eurooppaa (476 jKr. - Kristuksen toinen tuleminen). Raudan ja saven sekoitus on sattuva kuvaus siitä, mitä tapahtui Rooman valtakunnan hajoamisen jälkeen. Vaikka Eurooppaa on yritetty moneen kertaan yhdistää esimerkiksi kuningashuoneiden välisten avioliittojen ja nyt Euroopan unionin avulla, jakautuminen ja epäyhtenäisyys ovat jatkuneet. Profetian mukaan hajaannus jatkuu siihen asti, kunnes Jumala perustaa ikuisen valtakuntansa.

KIVI**Lue Dan. 2:34, 35, 44, 45. Mitä jakeet opettavat maailmamme lopullisesta kohtalosta?**

Unen pääpaino on siinä, mitä on tapahtuva ”aikojen lopussa” (Dan. 2:28, RK 2012/VKR). Niin mahtavia kuin metalli- (ja savi-) valtakunnat ovat olleetkin, ne ovat vain alkusoitto kivi- valtakunnan perustamiselle. Metallia ja savea voidaan josakin määrin pitää ihmisen jalostamina, mutta unen kivi lähtee liikkeelle ihmiskäden koskematta. Toisin sanoen vaikka jokainen edellisistä valtakunnista saavuttaa jossakin vaiheessa loppunsa, kiven kuvaama valtakunta kestää ikuisesti. Usein kielikuva kalliosta symboloi Jumalaa (esimerkiksi 5. Moos. 32:4; 1. Sam. 2:2; Ps. 18:32, RK 2012), ja kivi vastaavasti edustaa Messiasta (Ps. 118:22; 1. Piet. 2:4, 7). Mikään ei siis ole kiveä sopivampi symboloimaan Jumalan ikuisen valtakunnan perustamista.

Jotkut väittävät, että kiven edustama valtakunta alkoi Jeesuksen maanpäällisestä työstä ja että evankeliumin leviäminen on osoituksena siitä, että Jumalan valtakunta on vallannut koko maailman. Kivi- valtakunta alkaa kuitenkin vasta sen jälkeen, kun neljä suurta valtakuntaa ovat kaatuneet ja ihmiskunnan historiassa on tultu jakautuneiden valtakuntien aikaan, jota jalat ja varpaat edustavat. Tämä kumoo väitteen, että ennustus olisi saanut täyttymyksensä jo ensimmäisellä vuosisadalla. Jeesuksen maanpäällinen työhän ajoittui Rooman valtakunnan aikaan, joka oli neljäs noista valtakunnista.

”Ja kivistä, joka oli osunut patsaaseen, tuli suuri vuori, ja se täytti koko maailman.” (Dan. 2:35.) Vuori muistuttaa Siionin vuoresta - paikasta, jolla temppeli Vanhan testamentin aikaan seisoi konkreettisena merkinä Jumalan maanpäällisestä valtakunnasta. On kiinnostavaa, että vuoresta irronneesta kivistä kasvaa myös vuori. Tämä vuori, joka tekstin mukaan on jo olemassa, viittaa ilmeisesti taivaalliseen Siioniin, taivaan pyhäkköön, josta Kristus tulee perustamaan ikuisia valtakuntaansa. Tämä valtakunta saa lopullisen täyttymyksensä, kun uusi Jerusalemlaskeutuu alas taivaasta (Ilm. 21:1-22:5).

Danielin kirjan 2. luku on pitänyt paikkansa kaikkien tähänastisten valtakuntien osalta. Siksi on loogista ja viisasta luottaa profetiaan myös tulevan Jumalan valtakunnan osalta. Miksi olisi järjetöntä olla uskomatta?

KERTAUS

Lisäaineistoa: On valaisevaa huomata, että Danielin kirjan 2. luvun kuvapatsas oli valmistettu kullasta ja hopeasta, jotka ovat taloudelliseen mahtiin liittyviä metalleja. Kuvapatsaassa oli myös pronssia ja rautaa, joita käytettiin työkalujen ja aseiden valmistukseen. Siinä oli myös savea, jota käytettiin muinaisessa maailmassa kirjoitus- ja kotitaloustarpeisiin. Kuvapatsas tarjoaa siis elävän kuvauksen ihmiskunnasta ja sen saavutuksista. Patsaan erinäiset ruumiinosat välittävät tiedon maailmanvaltakuntien järjestyksestä sekä lopullisesta hajaannuksesta, jota esiintyy ihmiskunnan historian viimeisinä päivinä. Kivi sen sijaan kuvataan nimenomaan sellaiseksi, että sitä eivät ihmiskädet ole valmistaneet (Dan. 2:45). Tämä on vahva muistutus siitä yliluonnollisesta lopusta, joka kohottaa tätä maailmaa ja kaikkia ihmisen saavutuksia.

Vaikka ”ihmissilmällä katsottuna ihmiskunnan historia vaikuttaa kaottilaiselta voimien ja vastavoimien vuorottelulta – Daniel vakuuttaa, että Jumala seisoo kaiken takana. Hän katsoo maailmanmenoa ylhäältä ja toimii toteuttaakseen sen, minkä parhaaksi näkee.” – William H. Shea, *Daniel: A Reader's Guide* (Nampa, ID: Pacific Press 2005), s. 98.

Keskustelunaiheita:

1. Tämän maailman kaaoksen ja kärsimyksen keskellä Jumalalla on kaikki hallussa ja hän vie kaiken voitokkaaseen päätökseen. Mikä on siihen saakka osuitemme siinä, että teemme voitavamme lievittääksemme langenneen maailman kärsimystä?

2. Miten voimme selittää sen, että Daniel ja muut vangit tekivät niin läheistä yhteistyötä ja ilmeisen uskollisesti pakanakuninkaan kanssa, joka oli aiheuttanut paljon vahinkoa Danielin omalle kansalle?

3. Jotkut pitävät ihmiskäden koskematta irronnutta kiveä viitauksena evankeliumin leviämiseen maailmassa. Tulkinta on väärä. Dan. 2:35 sanotaan, että kivi murskaa kaikki aiemmat vallat ja ”tuuli kantoi ne pois, eikä niitä löytynyt mistään”. Näin ei tapahtunut ristin jälkeen. Yritykset rinnastaa kivivaltakunta seurakuntaan epäonnistuvat myös siksi, että niissä unohdetaan, että kivivaltakunta korvaa kaikki ihmishallinnon muodot. Siksi vain Jeesuksen toinen tuleminen voi käynnistää tapahtumasarjan, jota pidetään tämän profeetalisen unen huippukohtana. Miksi Jeesuksen toinen tuleminen on ainoa järjektivä tulkinta sille, mitä kivi tekee ajan lopussa?